

ชื่อผลงาน การพยาบาลผู้ป่วยหลอดเลือดดำโป่งพองบริเวณหลอดอาหารที่ได้รับการรักษาโดยการรัดยาง
ผู้จัดทำ นางธีรดา แซ่จิ่ง ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลชุมชน
บพคัตยอ

ผู้ป่วยที่มีเลือดออกในทางเดินอาหารจาก หลอดเลือดโป่งพอง (variceal bleeding) เป็นภาวะฉุกเฉินทางเดินอาหารที่มีความสำคัญเนื่องจากผู้ป่วยประมาณ 1 ใน 3 จะเสียชีวิต เนื่องการเสียเลือดอย่างมากจากแรงดันในหลอดเลือดดำสูง มีการทำงานของตับเสื่อมอย่างมาก เกิดภาวะเลือดแข็งตัวช้า เป้าหมายหลักในการดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีเลือดออกคือการหาตำแหน่งที่เลือดออก การห้ามเลือด และการป้องกันไม่ให้เลือดออกซ้ำ จำเป็นต้องอาศัยทีมแพทย์ที่เชี่ยวชาญและอุปกรณ์การแพทย์ที่เหมาะสมเช่น กล้องส่องทางเดินอาหาร เครื่องมือทางรังสีวินิจฉัยและความชำนาญของแพทย์ รวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ป่วยและครอบครัว ที่จะต้องนำมาพิจารณาในการดูแลรักษาผู้ป่วยกลุ่มนี้ จากสถิติการส่องกล้องทางเดินอาหารส่วนต้นของห้องผ่าตัดโรงพยาบาลชุมชนยอนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 - 2563 พบผู้ป่วยโรคหลอดเลือดดำโป่งพองบริเวณหลอดอาหาร (Esophageal varice) ปีพ.ศ. 2561 จำนวน 18 ราย ปีพ.ศ.2562 จำนวน 5 ราย และปีพ.ศ. 2563 จำนวน 15 ราย อุบัติการณ์ของการเกิด หลอดเลือดโป่งพองในหลอดอาหารในผู้ป่วยตับแข็งที่มีเส้นเลือดขนาดเล็ก (small EV) จะโตขึ้นขยายตัวเป็นขนาดใหญ่ (large EV) ในอัตราร้อยละ 5 - 30 ต่อปี โอกาสที่เกิดเลือดออกจากเส้นเลือดขนาดต่ำกว่าประมาณร้อยละ 15 ต่อปี เมื่อเกิดภาวะเลือดออกจาก หลอดเลือดโป่งพองในหลอดอาหาร ผู้ป่วยจะมีอัตราเสียชีวิตถึงร้อยละ 15-20 การวินิจฉัยโรคและการรักษาภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารส่วนบนมีหลายวิธี แต่วิธีที่นิยมคือการส่องกล้องและทำ endoscopic variceal band ligation (EVL) หรือ endoscopic variceal sclerotherapy (EVS) ปัจจุบันการทำ EVL ถือเป็นตัวเลือกแรกของการรักษาด้วยการส่องกล้อง เพราะให้ผลดีเท่ากับ EVS แต่มีผลข้างเคียงน้อยกว่า ทำได้ง่ายและมีความปลอดภัยกว่า การรัดเส้นเลือดโป่งพองในหลอดอาหารด้วยยางผ่านทางกล้อง(Endoscopic variceal ligation) เป็นการรักษาภาวะเส้นเลือดโป่งพองในหลอดอาหาร(Esophageal varice) ผ่านทางกล้องส่องทางเดินอาหารส่วนต้น การรักษาวิธีนี้ใช้หลักการเดียวกับการรัดสีดวงทวารด้วยยาง (Rubber band ligation) เป็นการรัดเส้นเลือดดำเพื่อทำให้เกิดลิ้นเลือดอุดตันภายในหลอดเลือด สามารถป้องกันและรักษาภาวะเลือดออกจากหลอดอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำจึงได้จัดทำผลงานวิชาการ การพยาบาลผู้ป่วยเส้นเลือดดำโป่งพองบริเวณหลอดอาหารที่ได้รับการรักษาโดยการรัดยาง เพื่อเป็นแนวทางให้การพยาบาลผู้ป่วยรัดเส้นเลือดโป่งพองในหลอดอาหารด้วยยางผ่านทางกล้อง(Endoscopic variceal ligation) ในหน่วยงานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและวิสัญญี ใช้เป็นคู่มือหรือแนวทางในการจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ได้อย่างครบถ้วนเป็นแนวทางเดียวกันและสามารถดูแลผู้ป่วยที่มาใช้บริการดังกล่าว ได้อย่างครอบคลุมปัญหาความต้องการของผู้ป่วย เกิดผลลัพธ์ทางการพยาบาลคือ ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการทำหัตถการ